

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Magjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határoz határozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint és Volger (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint és Volger hirdetés köv. irodája. (Weiss mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szerviztér 5. sz.)

Nyitlári czikkok

gármond sora után 25 kr. ástendő.

Felhívás előfizetésre.

A közelgő évnegyed küszöbén bizalommal szólítjuk föl tisztelt olvasóinkat lapunk további támogatására, minél szélesebb körökben való terjesztésére.

A Keleten folyó küzdelmekben a nemzet a legközvetlenebbül van érdekelve s ma már nem csak a kiváncsiság, hanem a legrokonabb érzet lesi, várja a gyors és megbízható tudósításokat; a legközelebb megnyitandó országgyűlés a haza élet-érdekei fölött folytatja tanácskozásait s ezek mellett ismét megnyitja az alkalmat, hogy hazarészünk szükségsei — a való viszonyok feltárása nyomán — kielégítést nyerjenek — ime, ez a természetes indoklás, mely a napi sajtó iránt fokozott mérvben kelthet érdeket.

Tisztelt olvasóink tapasztalatból merítették a meggyőződést, hogy bennünket a hatarozott meggyőződés, a komoly igyekezet a köznek használhatni s az odaadó szorgalom a közönség méltányos igényei kielégítésében a közönség hírlapírói kötelességeink teljesítésében, s midőn mindezt a jövőre is megígérjük: kimerítettük a beváltás föltételével nyújtott ígéreteinket.

Széles-körü összeköttetéseink lehetővé teszik, hogy lapunk az erdélyi részek legértelmesebb lapja legyen; munkatársaink száma pedig megment attól a bajtól, hogy a munka legnagyobb részét a — birminghami munkatárs végezze. Rendszeres vezércikkeink, politikai és vidéki tudósításaink; érdekes olvasmányokat nyújtó állandó tárczáink; közgazdasági rovatunk közleményei, élénk napi hír rovatunk s bőv és gyors távirataink, mint eddig, hivatva lesznek olvasóinknak a nap története színvonalán való tartására s ez alapon remélni merjük a további támogatást.

A lap irányja és magatartása jövőre is hiv marad nyolcz éves multjához.

Az előfizetési pénzek a lap kiadó-hivatalához: Stein János egyetemi nyomdászhoz utasítandók, és pedig:

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá	1 „ 50 kr.
Egyes szám ára	7 „

A szerkesztőség.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Írta:

YOOD ASSZONY.

MÁSODIK KÖTET.

Husadik fejezet.

Félelmek.

(64-ik folytatás.)

Ez oly pont volt mostani életünkben, melyet a szegények leginkább megéreztek. Rossz lakásukhoz hozzá voltak már szokva, ámbar hogy azok minden tavasz és ős megújulásával rozsatbakká váltak, de ez a teljes elhanyagoltatás, ez a minden segíty nélkülözés, egészen új volt előttük.

Szükség idején Atkinsonné mindig nagy-lelki urnőjük volt a szűkölködőknek. Ha betegség, szerencsétlenség, vagy munka hiányában szenvedtek, akkor keze és erszénye készen állt a segítségére. Hídeg sanyaru időben küldött nekik fát, karácsonyra meleg gunyát, betegség esetén jó levezt; szóval mindennel, minden időjában segélyezte őket, s hogy most e segély merőben elmaradt, az keserítette el őket főbbként. A tél éven rendkívül szigorú volt, mint az gyakran

A hadjárat vége, a szervezés kezdete.

E szavakkal lehetne legáltalában jellemezni a momentán helyzetet a harcztéren. Hercegovina teljes katonai megszállása bevégeztnék tekinthető. Ennek a tartománynak katonai megszállása ment legismább és legkevesebb áldozattal. Erre a tartományra csakugyan ráillik nagyjában az állítás, a mi illetékes helyekről a hadi vállalat kezdetekor hangoztatva lón, hogy az okkupáció békés jellegű lesz s a bevonuló sereg nem csak tűznek, nem véres áldozatoknak lesz kitéve, hanem csak fáradalmaknak. Joannovic báró valódi szerencse gyermeke. Több kedvező körülmény játszott közre.

Egyik az, hogy Hercegovinában nagyobb számuak levén a katolikusok, tehát azon elemek, melyek rokonszenveztek az okkupációval; az ellenállási erő a minimumra lón redukálva. Másodszor, hogy Joannovic az ágyukon, puskákön és katonákön kívül vitt magával más fegyvert is s fel is használta azt okkal, móddal. Vitte azt a fegyvert, melyről azt mondja a német, hogy „regist die Welt;” vitte azt, melyről már a makedon király mondta volt, hogy nines az a magos várfal, melyet egy ilyen fegyverrel terhelt ösvér át ne ugorhatna. E régi mondás igazsága bevált most is, annyi száz év után.

A harmadik kedvező körülmény az volt, hogy Montenegro, melynek fejedelmével Joannovic altábornagy személyes jó ismeretségben van, csakugyan szigorúan megtartotta a semlegeséget, nem csak, de a hercegovinai fölköl vezérnek is tüdös tanácsokat osztogatott, hogy nyugodjanak bele sorsukba, ne kapálózsanak az ellen, a mit egy sem lesznek képesek megakadályozni. A montenegrói határok mentében, hol legerősebbnek lehetett volna feltételezni az ellenállást, nem volt ellenállás, csapataink baj nélkül elfoglalták Trebinjét, Gazcot, stb. Most már csak az új közigazgatás és új szervezet békés életbeléptetése van hátra.

Beezz nem így van Boszniában, különösen pedig annak keleti részén, a szerb határok mentén. A bosnyák fölkölés tudvalegileg legerősebb a Possavinában, a mi csak megerősíti a több oldalról hangoztatott állítást, hogy Szerbiának is benne vannak a kezei a fölkölésben. A Possavina koránt sem alkalmasabb a védelemre, mint Bosznia többi része, erődtített helyei nincsenek, az egy Zvornikot kivéve, mely azonban csak egy színvonalon áll a többi bosnyák erődtített helyekkel: Bányaluka, Bihács, Szerajevo, Doboj, Gracanicza, Szamác, Brecka, Kljuc, melyek

történik, nagyon meleg nyár után. Munka kevés kínálkozott, az élelmiszerek drágák voltak, s sok betegségek eset fordult elő. Így álltak a dolgok Sasváron benn és kivüle s Raynor őrnagy nem mondhatni, hogy éppen rózsákön pihent. Hanem, ha az ember a kellemetlen dolgokat nem látja folyton, meg is feledkezik róluk csakhamar, és a kivüleső nyomor nem igen zavarta az urilakban folyó vigéletet. Egyik örömnapp és mulatság a másikat érte és Raynor Boglárka soha életében ily boldog nem volt, mint most, s azt mondta Sasvárnál nincs tökéletesebb hely a földön.

Zene, gyertyafény, virág és zöld lombok, sir Stane Fülöp terveit egész varázs-kertté alakították át, Raynor Eliz legalább így vélekedett fölé, midőn belépett oda. Gyakran olvas az ember tudóreggékben olyasmiről, de ritkán látja a községes életben.

Stane Vilmos az ajtó küszöbön állt s meglögté Eliz kezét, midőn Károlylyal követte szülőit a terembe.

— Az első keringő az enyém, ne feledje el Eliz, suttogá halkan.

A leány szép arca elpirult, s ajkán boldog mosoly ült, midőn lady Stane első lépett. Lady Stane kövér, barátságos arca ró, igen szívesen fogadta őket.

Gyanított, hogy e leány valaha még menyee lehet, s bírált tekintettel figyelt rá. Eliz nem volt miert zavarba jőjön e vizsga tekintetek miatt. Új leher ruhájában nagyon cinos volt, arca elragadó, modora szerény és szellemes.

„A legkedvesebb leány az egész teremben,” gondolta magában lady Stane, „s mindenesetre sok pénze van, Vilmos rosszabb választást is tehetett volna.”

Vilmos is úgy gondolkodott, hogy sokkal,

már a miénk kezében vannak. A possavinai fölkölök nyilván számítanak arra, hogy ha minden szakad, még mindig nyitva áll a Drina-vonal, a szerb határ, melyre átmenekülhetnek.

A megszállandó területnek jelentékenyen több, mint $\frac{3}{4}$ része már okkupálva van; csak egyes foltok vannak még hátra, nevezetesen Török-Horvátország déli része s Bosznia keleti vidékei. Amarra Csikos tábornok csapatai teszik meg a magukét s a napokban már a Kljuc és Bihács elestének hírére megrokonnyodott Lionot. Keleti Boszniában pedig már egyesült Szapáry hadteste a Száván legújabbán átkelt csapatokkal Gracaniczánál s egyesült erővel folytatja támadó előnyomulását Tuzla felé.

Igy állván a helyzet, azt hisszük, ezáltal nem fog csalódni Filippovics báró abbéli jóslatában, hogy az okkupáció ez évre kitűzött feladatát legkésőbb október végéig meg fogja oldani. (Mint jó forrásból hírlak, a novi-bazári pasalik megszállása jövő tavaszra halasztatik, s akkor minden valószínűség szerint a megszállás a portával kooperálva és egyetértéssel fog történni, mert mint ismét illetékes forrásból jelentik, a szultán most már hajlandóbb a török osztrák-magyar konvenczió aláírására, melylyel annyi ideig késlekedett, úgy a mi kárunkra, mint magának a szultánnak jól felfogott érdekei határozott hátrányára. Mikorra létrejön a konvenczió, melyet eddig leginkább muszka kezek hátráltattak oly számításból, hogy monarchiánk kényszerítve legyen eltérni a berlini szerződéstől, adva egyáltal Muszkaországának is óhajta várt praecedenst, hogy fültehesse magát a genirozó berlini szerződésen; mondjuk: mikorra meg lesz a konvenczió, már el fog ott készülni a Bosznia-Szerbia új közigazgatására vonatkozó tervezet is, melyen folyton dolgoznak, s ha látni fogja a szomszéd tartomány népe, hogy az új aera csak tüdös és nem vagyunk kannibálok, kik arra vállalkozunk, hogy a népet kiirtsuk, elnyomjuk, javaitól és vallásától megfosztjuk, a józanutara térés csakhamar be kell hogy következék, kivált, ha a porta is végre valahára támogat e közös érdekű feladatban minket. És ez nem tévesztendő el jó hatását a novi-bazári kerületre sem. Októberben összeül a törvényhozás is, aztán határozozon bölcsessége szerint.

—Y—Y.

— Az osztrák miniszteri tanácskozáskorl írja a „N. Fr. Pr.”: Pretis báró jelöltsége a belügyminiszteri tárczára mellőzöttnek tekinthető, minthogy ez esetre elvállalja a pénzügyi tárczát.

sokkal rosszabbat tehetett volna, mert Eliz igazán szerette. Nem rajongó, heves szenvedélylyel, mint sok tüzes imádó, némely természetek nem képesek ily szerelemre, de csak őt szerette kizárólag s remélte, hogy idővel nevéjé teheti. De most még nem volt azon állapotban, hogy nőülhesen, ha haladt is elő pályáján, de az meglehetősen lassan történt, s azért jelenleg nem nyilatkozhatott. Míg ezt tehetné, meglegedett, csendben szeretni őt s meglehetősen meg volt győződve arról, hogy Eliz megértette szándékát.

Idősb fivére e napon nem volt otthon, s így Vilmos feladata volt őt helyettesíteni. Így meg kelle, hogy ossza idejét a randégek közt, de minden szabadon maradt percét Eliznek szentelte s minden tánczot, melyre nem volt köteles más felkérni, vele tánczolt el.

Jól mulatott Eliz? susogta fülébe, midőn három óra felé éjfél után, a kocsisoz vezette a leányt.

— Soha életemben ily jól nem éreztem magam, mint ma este, volt a remegő felelet. Stare Vilmos meglögté Eliz kezét, s az indulás percéig tartotta.

Ah! ha e gondtalan szép napok soha véget nem érnének örökké tarthatnának! Egy régi bölcs azt mondta: „Előbb jön a gyönyör s azt követi a fájdalom.”

Már a következő reggel megérkeztek a gondok Sasvárra.

Azon levelek közt, melyeket az őrnagy másnap reggel kapott, egyik Oxfordból jött. Az őrnagy csodálatosképpen, nagyon korán kelt volt e reggel s koreságt az eltérődt érték-papírok után. Az említett levél meglehetősen nagy árjegyzékot tartalmazott, Károly fia számára kiszolgált borokról, jó nagyak volt mondható, a borfogasztó ifjúságát, s az egyetemen töltött kevés időt,

Valószínű, hogy ha más nem vállalkozik, Stremayr vagy Chlumeczy lesz a belügyminiszter.

Bosznia megszállása.

A szerb-bosnyák határról írják a Politische Correspondenznek szept. 16-ról:

Jelek mutatkoznak, hogy a fölkölök táborafölöszlának indul. Begovics hírhedt bosnyák bég azért vette át Bjelinában a főparancsnokságot, hogy szilárdabb megtestesülést nyerjen a Drina melletti fölkölés, eddig azonban nem érték el azt a célt, és a mutatkozó jelekből ítélve nem is fogják elérni.

Jóllehet annyira elfogta a fanatizmus a boszniai mohamedánokat, hogy egészen képtelenek a józan gondolkodásra, de azért már mégis utat kezd törni köztük annak elismerése, hogy az osztrák-magyar csapatok ellen való harczban nemcsak legyőzhetnek, hanem meg is semmisülnek: azért egyesek máris kísérleteket tesznek, hogy kibujjanak a vezérek terrorizmusa alól, és a harczteréltől távol várakozzanak az operatiók eredményére. A Majevicza hegység tele van mohamedán menekültekkel, köztük sok férfi is van. Ezek eltávoznak a fenyegetett helyekről, így Bjelinából, Tuzlából, Nagy-Zvornikból, azon ürügy alatt, hogy háramukat helyezik biztonságba, de ezután nem térnek vissza.

A keleti boszniai bégek tüze is alvófélben van. Ezen birtokos nemesség fanatizmusa játszottá ugyan a főszerepet ebben a mozgalomban, de azért nem ez volt egyedül oka a bégek magatartásának. Ők biztositani akarták eddigi privilegiumaikat. Három hét előtt híre járt, hogy a parasztnak most még meg kell ugyan adniok a trinitát, de az agrárius viszonyok rendezéseig a bégeknek sem szabad többet követelniök. E hír lehangozta a bégeket, annál is inkább, mert azt a hírt terjesztették köztük a törökök, hogy a gyaurok elveszik a birtokosoktól a fölleteket, és páriákká alacsonyítják le őket. Most azonban már találkoznak emberek, a kik tudatják az elvakított bégekkel a dolgok igazi állását, úgy hogy most már sok bég, így a Katics és Musics bégek, kitének a Possavinában vannak birtokaik, odahagyják a fölkeidőket, és különféle ürügyek alatt távoznak a táborból. Minél beljebb hatolnak csapataink a Possavinába, annál több bég fog elszakadni a fölkeidől.

Sőt a mohamedán nép is, dacára az apparátus nagyságának, melylyel a hadsák dolgoztak, kezdi belátni a küzdelem reménytelenségét, és három nap óta már meglehetősen ritkulnak a fölkeidők sorai. Egyes fölkeidők minden kedvező alkalmat megragadnak, hogy Szerbiába meneküljenek.

tekintetbe véve. Az őrnagy előbb szemüveg nélkül, aztán szemüveggel meresztette egy darabig szemét az árjegyzékre, midőn végre jól megértette a dolgot, erősen megharagudott s azonnal hivatta fiát Károlyt. A híras oly sürgősen hangzott, hogy Károly félíg öltözve sietett atyjához. Bosznia, midőn megértette, miről van szó, határozott atyjáéval.

— Azt hittem égés van a ház nál, kiáltott belépve.

Minő átkozott alattomos kutyák, hogy mindjárt hozzád fordulnak, nem tudom, hogy is juthattott ez eszédbe.

— Ördög vigye a gaznépet! kiáltott a dühöngő őrnagy. Adós vagy e ezzel, vagy nem vagy adós?

— Hogyan, hisz a levél nekem van címezve. Azt hiszem atyám, csak megengedhetnéd, hogy leveleimet magam bontsam fel.

Ebben az őrnagy ártatlan volt. A legény hibájából történt, ki e levelet kétségkívül az övé közé elegyítette, s az őrnagy felbontotta a nélkül, hogy címjére tekintene.

— Nem az a baj itt, hogy én bontottam-e fel a levelet, vagy te. Nem szándékosan tettem, hanem azt szeretném tudni, ha ki szabad-e fizetni e számlát?

— Várhatnak rá, felelt Károly.

Ezzel azt akarod beismerni, hogy e töméredek bort valóban kézhöz kaptad? szólt az őrnagy még mindig nagyon mérgesen. Akkor valóban te egy — nő ki sem akarom mondani, mi kell hogy légy.

— Azt csak nem fogod gondolni, hogy e bort egyedül ittam meg. Az ujon jötteknek borral kell megvendégelni társaikat, s én is azt tettem. A többiek itták meg a bort, nem én.

Magyar ezredek Boszniában.

A közös hadsereg sörnyalog-ezredeinek száma: 80, ebből magyar 40, tehát épen a fele. Mozgósítva van 42, ebből 27 magyar, és 15 lajtántuli. A mozgósított magyar gyalogságiezeadek következők:

6. sz. Coronini-Krouberg gr. (Ujvidék), 12. sz. Vilmos főherczeg (Komárom), 16. sz. Wetzlar báró (Belovár), 19. sz. Rudolf koronaherczeg (Győr), 23. sz. Airoldi báró (Zombor), 26. sz. Mihály orosz nagyherczeg (Esztergom), 29. sz. Scudier b. (Nagy Becskerek), 32. sz. Esle főherczeg (Budapest), 33. sz. Kussevich báró (Arad), 37. sz. József főherczeg (Nagy-Várad), 38. sz. Molliány b. (Kecskemét), 39. sz. Alexis, orosz nagyherczeg (Debreczen), 44. sz. Albrecht főherczeg (Kaposvár), 46. sz. Szász Meiningeni herczeg (Szeged), 48. sz. Ernő főherczeg (Nagy-Kanizsa), 52. sz. Ferencz Károly főherczeg (Pécs), 53. sz. Lipót főherczeg (Zágráb), 60. sz. b. Nagy (Eger), 61. sz. orosz Czeazevics (Temesvár), 68. sz. Rodieb báró (Szolnok), 69. sz. Jellacsics gr. (Székesfehérvár), 70. számú Philippovics Ferencz báró (Zólyom), 71. sz. Rossbacher báró (Trencsén), 72. sz. Dormus báró (Pozsony), 76-ik sz. Knebel báró (Sopron), 78. sz. Sokosevics b. (Eszék), 79. sz. Jellacsics gr. (Nyíregyháza).

A mozgósított lovassági ezredek száma hat, ebből öt Szt.-István koronája országaiból való, úgy mint az 5. számú (Sopron), 7. sz. (Pécs), 8. sz. (Kecskemét) és 12. sz. (Gyöngyös) huszár, — meg az 5. sz. (Eszék), és 12. sz. (Zágráb) dásidás ezredek.

Külröld.

A République Française constatálja Európa ingadozó állapotát és így szól: Utánozzuk Bismarck okosságát, ne kötelezzük le magunkat senkinek, kövessünk óvatos magatartást, a veszeléke ideje még nem mult el és a kisértekek ideje még kevésbé. Ez válasznak tekintti arra a híre, hogy Anglia tanácsolta Franciaországnak Tunis elfoglalását.

Totileben tábornok jelentette a csárnak San-Stefanból szept. 20-án: Szerdán este Drinápolyból megérkeztem, hol a muzulmán, görög, bolgár, örmény és a zsidó papság fogadott. Mindannyian határtalan hálaikat fejezték ki felséggednek, azon oltalomért, melyben az orosz hatóságok részesítették őket. Ezenkívül állítják, hogy ily rend és igazság még sohasem volt Drinápolyban, min az orosz csapatok ott tartózkodása alatt, melyek mindenkor példásan viselték magukat. A város ki volt világítva, a mecsetek és kapuk a császári név betűivel voltak fölkesztve. Csütörtökön orosz zászlókkal ékesítették föl a várost, és az utcákon felséggednek megkoszorozott arczképeit állították föl.

— Az az, hogy együtt itátok meg, rivalat az őrnagy bészületen. Az ott eszerint egy gyalázatos korbely kompánia, azt hittem tanulni gyűlteket egybe, a helyett iszotk, s csináljátok az adóságot. Mivel vagy még adós ezenkívül? vagy ennyi az egész?

Károly habozott a feleletbe. Nem akart hazugságot mondani.

Az őrnagy elérgette a habozást, s új aggodalom szállta meg. A ki fél, az nem haragos. Az őrnagy dühbe es egyszerre lecsillapult, egy székre rogyott s halk hangon mondta:

— Károly, én nem tudom kifizetni, nincs reá pénzem.

Azt jól tudhatod te is. Ha nem is sok, tönkre tesz engem.

— Nem nagyon sok atyám, szólt Károly, kit atyja haragja lefegyverzett, s már is bűnbánatot érzett szívében.

„Néhány apróság fizetni valóim vannak, szót sem érdemel az egész.

— De egyáltalán miért csináltál adóságot?

— Magam sem tudom, most már nagyon sajnálom, hogy tettem. Az eféle oly gyorsan nővekszik, az ember azt sem tudja hogyan. Mikor az ember azt hinué, csak néhány eillingről van szó már is fontokká nőtték ki magukat. Nem is gondolnád papa, mily gyorsan jó ez a dolog.

— De bizony tudom, szólt az őrnagy sohajtra. Éppen mert nagyon jól tudom, mily mértékben nővekszik az adóság, szerettelek volna megőrizve látni tőle. Károly, egész életemen át küzdöttem e szörnynyel, s most inkább kinos mint valaha. Kedőimem is egészen álváltoztattja, s úgy hiszem kezdek zsémbessé válni.

(Folyt. köv.)

Este elutazásomkor ismét ki volt világítva a város és a mecsetek, és az egész lakosság jelen volt.

Breska bevételéről.

Breska bevételéről a IV. hadtest 27. dandarának egyik magyar ezredéhez tartozó harcosok egy budapesti barátjához a következő levelet intézte:

Breska, 1878. szept. 19.

Kedves barátom! Háboruban járt katonának kellett kifundálnia a mondást „nagy dolog a háború”, mely valóban igazat mond. Hogy annyit ki tudjak állani, mennyit az utolsó héten mindnyájan kiállottunk, azt magamról fel nem tettem volna. Szept. 12-én Solyánból Bosnyákra, innen 13-án Balinapredóra mentünk: 14-én Samacé elfoglalása után ezen helységnél a Száván átkeltünk s ugyanazt napot rengeteg esőben Obudováczig haladtunk. Onnan 15-én Bosznia belseje felé déli irányban hat mérföldet tettünk. E napon nem volt már egy falat kenyérünk sem; egy nyolcadrészt ökör jutott minden századnak s szabadságára hagyott mindenkin, hogy azt izlése szerint esz, zsír és kenyér nélkül megélve vagy főzve fogyassza el.

16-án kelet felé mentünk öt mérföldet. A két utóbbi napon a borzasztó hőségtől, este pedig szakadatlan esőtől teljesen elcsigázott állapotba jöttünk; 16-ról 17-ére éjjel előőrőn állottunk. 17-én már húst sem kaptunk, requíráltunk tehát a mit utközben értünk. Én e napon egy kosár szilvát és három cső sült kukoricát bevételtem és ittam reá egy félakó vizet. A némileg kipihent Parma ezred a tűzéréssel éjfél után két órakor, mi pedig (Molinary) reggeli 5 órakor indultunk Bracskára felé, hová délután 4 órakor érkezünk, midőn az ostrom már javában folyt. Szakaszom mindjárt erős tűzbe került s abban állottunk esti hét óráig. Oly helyünk volt, hol a városbéli török és a mi tűzérőnk által váltott lövedékek fejéink felett muzsikáltak. Az ellenségől egyetlen egy embert sem láttam szememmel, roppant füst tértől én a város környékén, mert ez már megérkezettünkkor égett. A füst miatt csak 2—3 lábnyira láttunk a földtől, a felkelők pedig mind fák tetejéről lövöldöztek reánk; állásunk átkozottan rossz volt: e miatt „Feuer einstellen” parancsot kaptunk. E közben a Parma ezred oly mozdatot tett, hogy tüze minket érhetett volna. Nem maradt más hátra, mint visszavonulni. A felkelők e közben csúdar módon lövöldöztek bennünket; 200 lépésnyire futó lépésben hátrálás után ismét állást foglaltunk. E pillanatban fújták az egész támadó vonalon végig a „roham” jelt, melyre a bakák e szöveget csinálták: „Most rohanj — előre! — szurd le ellened!” Az én századom azonban, mert a „rohamra” futás percében gyülekezve nem voltunk, a szuronytámadásban részt nem vett; de majd gyorsan gyülekezve, utána nyomultunk a Parmának. A felkelők, mint rendesen, a szuronytámadásnak helyt dolga állva megfutamodtak; szuronyainknak tehát dolga nem akadt. — Veszteségünk az óriási tűz daczára csekély volt.

Elesett a Molliaáryaktól Zsiros tartalékos hadnagy, az én századomtól a roham alkalmával. Faragó Balázs, Gombár budapesti ügyvéd volt irodavezetője, utóbb nagykörű ügyvéd, sebesült a felkelők kezébe esett, a kik feldarabolták. Elfogott gyilkosa egyik bosnyáknak értő katonának füle hallatára tettével foglyaink előtt dicsekedvén, elárulta magát és tegnap agyonlővetett. Még tegnap bevonultunk a városba, a hol a Molliaáry ezred egyik osztaga helyőrségül visszamaradt. A város heverő rom.

Minden boldog otthon valót üdvözölve vagyok harcos barátod.

Az Italia irredenta.

A Temps ismeretes levelezője elment Nápolyba az Italia irredenta székhelyére, és érdekes értesüléseit a következőkbe foglalta össze.

Az Italia irredenta társulatot Avezzana tábornok alakította 1877-ben Nápolyban. Avezzana tábornok most 80 éves; résztvett az 1820. és 1848-iki felkelésekben; ezért száműzték. Loyaltásáért és önzetlenségéért ugyszólván annyira becsüli őt pártja mint Garibaldit. Különböző aránylag mérsékelt és a legbarátságosabb viszonyban áll Cairolival és Zanardellivel. Imbriani a titkára, a ki elejétől fogva jobbkéz volt e társaság megalkotásában, melynek eleinte fiatal exaltáltak képezték a magvát. Most tényleg Imbriani a társaság igazgatója és lelke, és ő elnökölt volna az Italia irredenta római meetingjében is, ha Cairoli és Zanardelli nem kívánták volna, hogy Menotti Garibaldi részesüljön ebben a tisztességben, a ki kevésbé független a kormányssal szemben, mint a nápolyi csoport mandatum nélkül való emberei. Menotti Garibaldi csakugyan azt vallja, mint atyja, hogy az Italia irredenta nemzeti ügy, de a fegyverragadás ideje még nem érkezett el. A mint mondják, ő most opportunistá.

Az Italia irredenta tavaly novemberben szerepelt először nyilvánosan a mentanai áldozatok szobrának felavatásakor. Ez alkalommal Imbriani képviselte, a ki megpendítette ott Trient és Triest visszacszerzésének eszméjét Cairoli és Zanardelli jelenlétében, a kik akkor csak képviselők és a szobor-bizottság tagjai voltak. Cairoli is beszélt, és pedig kifejtette, hogy mindent megkap az az ember, a ki várni tud.

1878. április és május hónapokban nagyobb fontosságot nyert az Italia irredenta a római republikánus congressus határozata által, hogy ragaszkodik e társulatnak programjához. Az Italia irredenta geográfiai célja különben vita tárgyát képezi a társulat tagjai közt: némelyek az egész Triolt el akarják foglalni egészen a rhéti alpok vízvázalásztójáig, és az egész triestzi félszigetet a juli-alpok vízvázalásztójáig. Az alpok ezen határát követeli a társulat haladó része. Ezek szerint az olasz terület végső pontjai lennének: a rhéti alpoknál Merán, Sterzing és Brunecken; a juli-alpoknál Ildria, Adelsberg és Fiume. A párt többsége nem ily nagyvárnyó, és megelégednék a tulajdonképeni olasz Tirossal, vagyis a Tirol déli részével és a triestzi félsziget alsó részével. Mert különben — gondolja ez a párt — Németországnak eszébe juthat, hogy kikötött biztosítson magának az Adrián, azt a megmondhatatlanságot pedig természetesen ők nem akarják elkövetni, hogy alkalmat szolgáltatassanak e hatalmaságnak.

Ez tehát a társulat eredete és célja. A nápolyi központi comité jelenleg kétszáz igazgató comitéből érintkezik, melyeknek létszámát írásban bizonyították be előttem. E kétszáz comité mind-egyikével számtalan alcomité van összeköttetésben. E gyűlékezésekben a republikánusok túlnyomó számban vannak, de a royalisták is szép számmal vannak képviselve.

A nápolyi központi comité azt vallja, hogy a diplomatiától semmit sem várhatnak, és már most kell gondoskodni más eszközökről. Ezek megragadására még nem alkalmas ugyan egészen a mostani idő, de készülni kell, hogyha elérkezik az alkalom, habozás nélkül meg lehessen azt ragadni: Garibaldit azért ajánlja a lövészegeleket alakítását, és sugalmazás következtében már husz lövésztársulat alakult; a ki nem hordhat fegyvert, pénz ad.

En csak visszhangja vagyok a hallottaknak, de azt meg kell jegyezmem, hogy ez a párt sem hiszi, hogy elérkezett volna e vakmerő vállalat elsősteje, mert rosszalja az elszájtott toborzást a bosnyák felkelés részére és a localis agitációt is.

Mit fog tenni a kormány? Az Italia irredenta vezérei szerint ez az alternativa; a Cairoli-cabinet vagy rábírja az uralkodót, hogy álljon a mozgalom élére, és akkor háborúra kerül a dolog Ausztriával; vagy pedig fegyverrel fog felállítani a triestzi és trienti felkelők és olasz testvéreik közé, és ekkor megbukik a monarchia.

Románia külügyminiszterének jegyzéke.

Stuart báró bukaresti orosz ágens bizonyos módokat ajánlott Besszarabia átadásában. Ezen jegyzékre a következő választ adta a román külügyminiszter 1878. szept. 6-án:

Miniszter ur! Auguszt 11/23 kán kelt levele vételének megerősítésével és az abban kifejezett kívánságokra adandó válaszul, hzerencsem van tudomására hozni Excellentiádnak azon intézkedéseket, melyeknek elrendelését jónak látta a fejedelem kormány, hogy biztosítsa Besszarabiának az orosz hatóságok által való birtokba vételének rendes menetét, és hogy kímélje ily módon az e kérdésben forgó különféle érdekeket.

Mindenekelőtt bátorkodom tudomására hozni Excellentiádnak, hogy Giers titkos tanácsos ur sürgönyében kifejezett azon nézethez, mely Európára és a kelet békéjének gyors helyreállítását általános fontosságúnak mondja, és melyre az ön levele vonatkozik, teljesen csatlakozhatom.

Egyik ország sem érzi jobban annak szükségét, hogy a békét helyreállítsa és a viszonyokat rendes kerékvágásokban és biztonságban lássa, mint Románia; ez épen oly lényeges feltétele Románia fejlődésének és jólétének, mint az egyetértő viszony, melyet mindig szívesen ápolunk szomszédjával. Amár a berlini szerződésnek Romániára vonatkozó határozatai különböznek azoktól, vezéreltetve Európá iránt való engedékenysége által, elhatárota az említett szerződésnek, a meynyiben őt érdeklő, legális végrehajtását, hogy így újabb tanúságot adja, hogy mekkora súlyt fektet a signatárius hatalmak bizalmának és jóakarátának fontartására.

E határozatoknak nagyobb részére vonatkozó és már elrendelt intézkedések tanuskodnak azon eszándékáról, mely e tekintetben lelkesíti a fejedelem cabinetjét. Azon eljárásra vonatkozólag, melyet Excellentiád Besszarabiának átadására nézve ajánlott, azt hiszi a román kormány, hogy az elnyeges egyszerűsítést szenvedhet. A román kormány azt hiszi, hogy a két ország határainak rendezése céljából kinevezett nemzetközi bizottság bizonyára hátráltatná a berlini szerződés 45. cikkének végrehajtását. Talajdonképen most fölsőleges a határrendezés, nem mint 1857-ben, midőn ugyszólván szerződészerű határok megállapítása forgott kérdésben, mert a határokat világosan és kétségbetvonás lehetősége nélkül természetesen módon képezi egyfelől a Prút, másfelől pedig a Kilia-ág völgye a Sztri Sztambul torkolatát.

A fejedelem cabinetje, mely Excellentiáddal együtt elismeri a specialis meghatalmazottak kinevezését a közigazgatás és igazságszolgáltatás különféle ágaira nézve, valamennyi főbb rangú tisztviselőnek utasítást adott, hogy rövid idő alatt

rendezzék az e célból kijelölt oszászári külön meghatalmazottakkal az ilyen esetben szokásos formalitások megtartásával a közigazgatás, a levéltárak, a törvényszéki okmányok stb. átadását.

En meg vagyok győződve, hogy Excellentiád méltatni fogja a praktikus módozatot, mely szerint a román kormány átadni véli Besszarabiát Oroszországnak. Az eljárásnak ezen módját azon sür-gősség sugallta, melylyel Excellentiád leveléből ítélve a császári cabinet kívánja azon szükséges formalitások teljesítésének siettetését, melyeket Besszarabia átvételében akarnak megtartani a császári hatóságok.

Végezetül nagy szerencsét kívánhatok magamnak a császár kormánya által kifejezett azon kívánsághoz, hogy meg akarja ujtani Romániával a jó viszonyokat, melyeknek soha sem kellett volna megzavartatniok. En tudtam, Miniszter ur, hogy Románia valódi barátjai sajnálkoztak a legújabb szakadás fölött; de Excellentiádnak köszönetet kell mondanom, hogy osztja e nézetet.

A császári kormány intézkedéseinek és Excellentiád közreműködésének segélyével nem kétkedem, hogy a legjobb viszony lesz a császári orosz kormány és a román kormány közt.

Gambetta beszéde Romansban.

Azt a nagybatás, magas politikai jelentőségű beszédet, melyet Gambetta délfraanciaországi körúti alkalmával Romansban tartott s mely valóságos program a köztársasági párt vezérének szájából, bemutatjuk a következőkben:

Gambetta azzal kezdte, hogy megköszönte a rokonszenv bizonyítékainak e csodálatos egyesülését. Szeretné ez előtt föltárni, a mit tett és a mit tenni még hátra van. 1871-ben egy próféta szót adott: „A jövő a legszenyelebb és legizsákosabb részen lesz!” Bizonyítéka már megvan; a republikai párt okossága és igazságsága által elnyerte a hatalmat. Mi kezdettől óta mondtuk, hogy a köztársasági párt egyedül lesz képes Franciaországot föléleszteni és számára a világ rokonszenvét kieszközölni. Önök azok, választók, kik képviselőiknek erejük és kötelességeik mértékét adták. Ki volt mutavta, hogy a köztársaság nem volt a véletlen kormánya és hogy maga biztosította Franciaországnak a rend és a szabadság kettős jótéteményét.

Ma, midőn e győzelem, az önök esélyességének gyümölcse elérkezett, jó látni, mennyi rászűnk van benne nekünk. Alkotmányunk van olyan a mind, hanem immár megállamozott minket az erőszak ellen. Azt mondták, hogy a köztársaság első hivatalnok, ha szenátori választások köztársaságiak volna, mandatumát le fogja tenni. E lármák teljesítői rosszul számítottak. Nem fog egy az elbocsátás és betöltés közti nap előfordulni, és nem fog párt fölemelkedni személyes érdekek folytán. (Bravo kitörések.) Másrészt nincs miért félni hasonló esetlőségektől, ellenkezőleg kötelessége, hogy az, ki ily hivattal van felruházva, állomása végig megmaradjon: s az alkotmány által meghatározott nap vagy óra el fog érkezni, melyben a hatalom átadása rendesen fog végbemenni. Nem, az elnök nem fog visszavonulni; nem kell neki visszavonulnia, nem lehet neki visszavonulnia, nem fekszik érdekében, hogy visszavonuljon.

A jelenlegi helyzet nekem nem látszik elveink részletes realizációjának. A közigazgatás megújuló felben van. Kell, hogy egyszerre egészen republikánus legyen, mivel Franciaországnak nincs kedve tovább is tűrni az ellenmondást egy mindenki által kívánt kormány közt, melytől csakis tisztviselői különböznek. (Nevetés és bravok.) Jól tudom, hogy a reakciónáriusok megerősödtek a hatalomban, és hogy ez emberek szokása szerint minden nagy és kis állást elfoglaltak, nem számítva azokat, melyeket barátjaik számára teremtek. — Természetesen a köztársaságban előbbre valók az ellenséges tisztviselők, s e csodálatos közigazgatás Franciaországot meg fogja ujtani erkölcsének, társadalmának és politikájának épségében. (Élénk helyeslés)

Figyelmünknek nem kevésbé kell a hadseregbe s annak újjászervezésére irányulni. Ez Franciaország virága, az önök képviselőinek első élő munkálata. Vannak itt első sorban erkölcsi és anyagi érdekek. Már sokat tettek és az utolsó vasárnap a vincennesi nagy katonai szemlénél könyeket láttam folyni.

Először volt, hogy a mi fiatal tartalékosaink sorban léptek, s hogy konstátálhattuk életrevalóságukat, büszkeségüket és ama nemzeti érzületüket, mely lelkesíti őket. E napon érezték, hogy a hadsereg többé nem lesz annak kitéve, hogy az legyen, a mi gonoszok kezében volt, az elnyomás eszköze, és hogy nem fog kelleni szolgáltnia, csak a becsületnek és Franciaország függetlenségének. (Bravok.) Én nem ismerek nagyobb, felségesebb küldetést, mint a magisztratust. Én nem akarom határozatainak tekintélyt kisebbíteni és hangosan kinyilatkoztatni, hogy tagjai elmozdíthatatlansága mellett vagyok. Nem szabad azonban megengedni, hogy egy testület új kormányzás beiktatásának elmentálljon; ez annyit tenne, mint a dolog lényege, a társadalmi állam természete ellen tenni. Ezért, hogy a hivatalokat megmentsék, követelm, hogy igazságos, morális rendszábihoz nyuljanak, és hogy a kormányzás biztosítsa magának a garanciákat, melyeket a megelőző kormányok vettek maguknak. (Hosszas bravok.)

A vallási kérdés, vagyis az egyház és az állam közti közlekedés kérdése valamennyi többi kérdést függőben tartja. E mindinkább növekedő vesztély, mely a modern társadalomban kísért, mint ultramontáni, vatikáni, syllabus eszme, mely nem egyéb, mint a tudatlanság kifakadása az általános megbizonyosodás látására. (Ismételt helyeslések és fölkiáltások, melyek a szónokot kényszerítik, hogy beszédét néhány perczre félbeszakítsa.)

Beszéltem az egyház és az állam közti érintkezésről. Ha vizsgálom a szakadatlan visszaéléseket, melyeknek az ultramontanizmus magát átengedi, a betörést, melyet naponként tesz az állam javaiba, igazam van, ha azt mondok: Ime, a társadalmi vesztély! (Új éljenzés.) A klerikál szellem minde-néve be akar furakodni: a hadseregbe, a hivatalokba.

Távol van tőlem a gondolat, hogy a szabadságot korlátozzam, hanem a vallás szolgáinak kötelezettségei vannak az állam iránt, a mit mi tőlük követünk, a kötelességeik teljesítése.

Alkalmazzuk a törvényt, valamennyi törvényt, és nyomják el a kedvezéseket.

Töröljük el a kiváltságokat; hányan élveznek tekintélyt csak azért, mert előjük a könnyen hívó népet ámitja! Közös jogot mindenkinek; az általános védkötelezettségnek is meg kell valósulnia. — Az önök törvényhozóinak és államhivatalnokainak azonban a nyilvános oktatás legyen főszándékuk; az ő feladatuk a francia népet a legműveltebb, leg tudósabb és legművészibb néppé képezni. Itt is vissza kell utasítani a klerikálist és megnyitni gyermekeink eszt s arra törekedni, hogy ne legyenek tudósok, hanem értelmes emberek és hazafiak. S e haldásban mindkét nemnek kell résztvennie.

Az egyetem minden tökéletlensége mellett még mindig menhelye a modern szellemnek. Viszsa kell neki adni az akadémiai fokozatok adományozhatását. Az anyagi érdekeket se szabad elhanyagolnunk. Mi a gazdagság? A munka eredménye. Mi a köztársaság? A munkások kormánya. (Hosszas tetszés.)

Ha egyszer amaz első reformokat, melyeket röviden akartam vázolni, kérésztől fogják vinni, akkor törvényeinket és erkölcsünket végleg át fogja hatni a köztársaság; legyőzhetetlen lesz és a szelidség és bocsánat rendszabályai zárkóvát fogják képezni a szabad, erős, csodált Franciaországnak! (Általános éljenzés.)

Az egri, miskolci és mádi vízkárosultak részére Kolozsvárt történt gyűjtések.

Augusztus 30—31 én Eger, Miskolc, Mád mindannyi virágzásnak indult városok fölött dühöngött felhőszakadás, s ennek folytán támadt rendkívüli árvíz által károsultak felségelésére városi törvényhatóságunk kebelében is könyör adományok gyűjtetvén, ezek a gyűjtő ívek szerint számba vettek.

A nyilvánosságának tartozó kötelességet teljesíték, midőn a gyűjtések eredményét, a nyomor által sújtottak nevében kifejezett hálás köszönet nyilvánítása mellett adakozó polgártársaim tudomására hozom.

Folyó évi szept. 15-én a helybeli Zsemlésűtő iparosok Seeman Ágoston ur vezetése alatt 331 drb. kenyeret adtak, mi az nap vasuton Miskolcra elküldetett.

A kerületekből beérkezett 6 csomagban külföldi férfi és női ruha neműk.

1 hectoliter és 80 liter buza, 1 hectoliter 20 liter rozs és 90 liter borsó, melyek Miskolcra elküldettek.

A pénzügytemény a következő:

- 1.) A Széchenyitér két víz kerületből Nagy János és Farkas Samu gyűjtő-ívén 107 frt.
- 2.) Külmonostor tizedből ifj. Filker Elek és Mamitza János gyűjtő-ívén 208 frt 14 kr.
- 3.) Kétközöki kerületből Philippi Gyula által 27 frt 38 kr.
- 4.) A belváros I-ső kerületéből Lőrinczy József és Demeter József által 356 frt 74 kr, és 3 drb. ezüst-huszas.

5.) Magyar kir. dohány-gyárból az igazgatóság által, a munkások álláraitól gyűjtve, beszedeltetett 76 frt 15 kr.

6.) Kétközöki tizedből Rischányi János, Kilitin Miklós és Tóth István által 101 frt 21 kr.

7.) Kúlső tizedből Ajtai Lajos, Gergely János és Spaller Károly által 80 frt 69 kr.

8.) A belvárosi kerületből Csiki Mihály, Balázs Márton, Somodi Péter és Farkas György által 107 frt 53 kr.

9.) A belváros II-ik kerületéből Máday János és Kele Izrael által 320 frt 60 kr, és 3 drb. ezüst-huszas.

10.) A kül-magy. tizedből Fehér Zsigmond, Tárkányi György és Bányai József által 136 frt 31 kr és 1 drb. 2 frtos tallér.

11.) T. cz. Burckhárdt Ágostonné és Hancz Erzsébet által gyűjtött tárgyak kisorsolásából, e célra átszolgáltatott 105 frtot. Összesen 1626 frt 75 kr, 6 drb. ezüst huszas és 1 drb. 2 frtos tallér.

Minthogy az adományok a három község részére tétettek, de a kár nagyságát, s annál fogva a részesítés tárgyát itten megállapítani nem lehetett, a fennebbi pénzüszegzet felkldöttem a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urhoz azon

kérésse, hogy Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága polgárai ezen adományát a három község között a károsodás nagyságához, és a legnagyobb szükséghez képest kiosztani méltóztassék.

Kolozsvárt, 1878. szept. 21-én.

Simon Elek,
kir. tanácsos és
polgármester.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. szept. 24.

— „Megnehezült az idők járása felettünk”: Magyarország több sebből vérzik! A nemzetközi politika kényszerűsége által ránk erőszakolt actió nyílt és véres háborúvá fajult s a magyar nemzet fiai életükkel, testiük épségével, áldoznak a haza oltárán, míg a természet nagy csapásai által amugyis megtizedelt gazdaság a munkaerő elvonásától származó veszteségek alatt sanylik. A családok legjobb erői szereteteiktől távol, s a gyászban visszamaradtak gyámoló nélkül, még a megélhetés aggodalmait is kénytelenek hordozni!!

Az emberiség, a hazafiság ily tényekkel szemben érzéketlen nem maradhat s a nemzet nem nézheti közönyösen fiait vesztet, a sebesültek kínait, a családok szűkölködését, s azok, kiket koruk és vagyoni állapotuk e terhek közvetlen hordozásától megmentett: teljesítsék szintén kötelességeiket adományaik gyors és bőv felajánlása által.

Pénz, termény, élelmi szerek, bor, gyógy-anyagok, téps, sebkötők sat. egyként szívesen fogadott adományok s szerkesztőségünk készséggel vállalkozik a közvetítésre.

Első sorban a nemes női szívek hivatkozunk, kik ellenállhatatlan hatalmukkal annyiszor miveltek csodákat a jótékonyág mezején. Legyenek ők a vezérek e nemes munkában s a férfi világ készséggel követendő zászlójukat!!

— A király a tiroli hadgyakorlatokon valószínűleg szintén jelen lesz. A trónörökös azonban bizonyosan Tirolba utazik e gyakorlatokra; ugyszintén Albrecht, Károly Lajos Vilmos és Rainer főhercegek is. Sterzinget szemelték ki a gyakorlatok központjául.

— József főherceg ő fensége a szombaton reggeli vonattal érkezett M.-Vásárhelyre s még az nap részt vett a Folyfalva, Bodon és Kádor körül tartott nagy hadgyakorlatban. Ott voltak még báró Ringelsheim ker. főparancsnok, Gbicz Béla tábornok s több magas rangú tiszt. A gyakorlat reggeltől d. u. két óráig tartott.

— A sebesültek és a miskolci, egri és mádi vízkárosultak javára Burckhárdt Ágostonné asszony és Hancz Erzsébet k. a. által rendezett és sorsjattékkal egybekötött tárlat szépen jövedelmezett. A sorsjegyek húzása tegnapelőtt volt az ev. ref. nyomda helyiségében; a sorsolásra a sorsjegyek birtokosok közül számosan jelentek meg, a kik közül többen aztán egy kis rőktönzött kővacsorához ültek, mely szintén a jótékony célra jövedelmezett. A tárlat bevételei következőleg oszolnak meg: 1.) Elárusítottat összesen 1100 drb. sorsjegy; ezekből 20 králva befolyt: 220 ft 2) Külön adakozásokból: 15 frt 70 kr. 3.) A közvesorából befolyt: 13 frt 9 kr. Összesen 248 frt 79 kr. Ez összeget a rendezők még tegnap beszedeltették a polgármesteri hivatalnak. A nyörő számokról holnapis számunkban hozunk kimutatást, megjegyezve, hogy a nyeremények az ev. ref. nyomda helyiségében bármikor átvethetők. A fennebbi kimutatott összeg valóban olyan szép eredmény, melyre a rendezők igazán büszkék lehetnek: egyesek jótékonycélú gyűjtései csak nagy ritkán mutatnak föl ily szép sikert, melyért annál nagyobb elismerés illeti Burckhárdt asszonyt és Hancz E. kisasszonyt, mert semmi fáradságot, sőt kötelességet nem kíméltek, hogy minél nagyobb összeget gyűjthessenek össze a jótékony célra. E szép sikerü buzgalom lelkesítő példátul szolgálhat, hogy önzetlen odaadás, párosulva kitartó fáradozással, még kisebb körben is milyen szép gyümölcsöt teremhet.

— Beküldetett. A „Kelet” mai számában megküldözéssel olvastuk a „Pesti Napló” híreszteléseit, melyekkel városunk polgárságát rossz színben akarja feltüntetni, a midőn azt állítja róluuk, hogy a háboruban megsebesült vitézeink érdekében folyó gyűjtés igen kevés sikert mutat föl. Kérjük a t. Szerkesztőszéket, világosítsa föl azt a pesti újságot, hogy városunk polgársága tud különbséget tenni az ellenzék pártördeke és a haza s véreink ügye között. Lehetnek közöttünk is, a kik a boszniai expeditió közközzátott vállalatnak tartják s jobb szeretnék, ha az egész hadjárat elmaradt volna, de oly hazafiatlan és embertelen nincs egy is, a ki mely részvételt ne viseltetnék saját véreink, koronás Királyunk katonái iránt, kik oly hősi odaadással teljesítik zászlójuk alatt fogadott esküjüket. És mindennek fölött tudjuk mindnyájan, hogy, ha talán lehet is hiba kormánynak eljárásában, de csak érdem és kitüntetés illeti vitéz katonáinkat, kik vöröket és életüket kockáztatva szűkölködnek, szenvednek, s még azon folyó itthon maradt családjukért is emésztődnek. Mi igen is készséggel hordjuk össze állásainkat, mert a szükség idején — származott legyen a szükség bár, mely okból — nem oszkozni, hanem tenni kell.

a kik ilyen forma ürügyek alatt ki akarnák magukat a hazafias áldozatok alól huzni: áldottak a „Pesti Napló” szerkesztőségében, de nem lehetnek a mi polgártársaink. Több polgár megbízásából T. S.

— **A Mulattató Ujság** mutatójának száma hozzánk is beérkezett. A lap célja, hogy az erkölcs- és izléseirontó ponyvirodalmat kiszorítsa a nép köréből s a végezté népies modoru elbeszéléseket, költeményeket, történeti apróságokat, ismeretterjesztő cikkeket s a napi események rövidre fogott történeteit közli hasábjain. A mutatójának számban ez irányú közleményeket a két szerkesztőtől: Bodon Józseftől és Pósa Lajostól, Könyves Tóth Kálmántól s több meg nem nevezett szerzőtől olvasunk, elég jó választékban, de nem a legkisebb ártó népség nyelven. A lapot néhány meglehetősen sikerült kép is ékíti s a minden héten másfél iven megjelenő lap ára egész évre 4 frt. A lap terjedelméhez arányban elég kevés, de a tulajdonosi célszra: a ponyva-irodalmi termék kiskorítására talán mégis igen sok, kivált, miután a kitűnő szerkesztett Képes Néplap előfizetési ára épen felényi. Obajtuk, mindazonáltal, hogy az irodalom körében magának már jó nevet kivívott Bodon József vállaiaa minél szélesebb körben terjedjen el s ezáltal szolgáltatásokat tehessen a nép felvilágosítása körül. Papok, tanítók, községi előjárók, népkönyvtárak vezetői jól teszik, ha pártjukba fogják ez új lapot is. A kiadó-hivatal Budapestben, Weiszman-tervűnek könyvnyomdájában, Nádor-utca 14. sz. a. van.

— **Gyászír.** Mitterdorfer János volt kereskedő s 1848-i honvédszázados Budapestben bekövetkezett elhunytáról kaptunk gyászírt. A megdolgozott a fővárosban széles körben ismert férfi volt, kinek elhunytát nagyszámú család, u. m. özvegye, öt fia, két leánya, ezek között Stein János m. kir. egyetemi nyomdász menyje: Mitterdorfer Ágnes férj. Stein Gáborné és ennek férje Stein Gábor gyászolják. Béke hamvaira!

— **Nekrológ.** Alulírottak mélyen megsomorodott szívvel jelentik, hogy Nagy-Borosnyói Borosnyay László, m. kir. honvéd százados hadbíró és a m. kir. VI. honvédkerületi hadbírószék vezetője, f. hó 23-án éjjeli 1/2 óra körül élete 69-ik, boldog házasságának 41-ik évében szélhűtés következtében rövid szenvedés után elhunyt. Földi maradványai f. hó 25-én d. u. 3 óra körül fogtak lakásáról (Koloszvár, Binsini-kert) az ev. ref. egyház szertartásai szerint a helybeli kőszírkertben eltemettetni. — Béke s áldás hamvaira! Kolozsvárt, 1878 szeptember 23-án. Borosnyay Lászlóné szül. Kézdi-Szentléleki Orbay Caroline mint neje. Borosnyay Oscar, Borosnyay Béla, Borosnyai Camilla: férj. Ilosvai Bornemissa Istváné, mint gyermekei. Borosnyay Camilla, mint unokája. Borosnyay Pál mint fivér. Borosnyay Oskárné, szül. Tóvisgyházi Rácz Hermin; Borosnyai Béláné szül. Martin Berta, mint menyjei. Ilosvai Bornemissza István, mint neje, Borosnyay Pálné sz. Szathmáry Gusztin, mint sógorónéje.

— **Postaügy.** Pályázat pos-ta-altiszti állomásra a nagyszabasi postakörületben 200 frt. biztosíték mellett 400 frt. évi bérrel, 50 frt. lakpézzel és természetben kiszolgáltatandó ruházattal. Az 1873 évi II. törvények értelmében felserelt folyamodványok hat hét alatt a nagyszabasi postaigazgatósághoz intézendők. Nagy Szében 1878. szeptember 22-én. A m. kir. postaigazgatóság. Follért.

— **Tűzesetek.** Folyó hó 18-án este Vasváron, a jegyző szomszédságában állítólag a csop-lók vigyázatlansága miatt, pipa által tűz ütött ki, mely hat házat, gazdasági épületeket, takarmányt és sok szalmás gabonát hamvasztott el, benn égett a csordának egy 12 éves fia, több sertés és szárnyas állat. A jegyző házat csorépszindelyvel fődött le, nagynehezen megmentették. — F. hó 15. reggel Kis Sittkén tűz támadt, mely két házat hamvasztott el. — Sárvártól pedig ugyanaznap az uraság 120 szekér muharja pusztult el a lán-gok által. — F. hó 14-én Muraszombatban a vil-lám Grimling Rezső volt járási orvos özvegyének házába lecsapott, minek következtében a tető ki-gyuladt és a padlason levő összes takarmánnyal együtt leégett. — F. hó 19-én virradóra Csön-gén Erdélyi Ádámmal tűz ütött ki, mely az épen fölkerelkedett szél következtében egyszerre 18 lak-házat az azokhoz tartozó minden gazdasági épü-letekkel és kazalokkal együtt lángba borított és elhamvasztott. Erős gyanu terheli a „Közvéle-mény” szerint magát Erdélyi Ádámmal, mint e sze-renesétség okozóját, mert idei termés 875 frt-ra volt biztosítva és a biztosítási kötvény f. hó 20-án lejárt, neki pedig f. hó 25-ig többrendbeli tartozásokat kell leróni.

— **Ellopott póriratok.** A budapesti kir. tábla büntető osztályának kiadó hivatalában egy nagyobb bűnpörnek egész iratcsomója elveszett. A vizsgálóból kitűnt, hogy az iratokat Okler Ferencz írodaszolga lopta el, kit már elfogtak s átadtak a fenytű törvényszéknek. Okler a kihallgatáson azt mondta, hogy őt egy Végés Ferencz nevű ügyvéd bírta rá az iratok ellopására, 100 frtot ígervén neki értők, ez üszegyet azonban nem adta meg neki. E Végés Ferencz ügyvéd azonban, mint a „N. P. J.” írja, nem más, mint a család, sikasztás és hamisítás miatt vád alatt levő Skublics László ügyvéd, ki jelenleg 60,000 frt óvadék letétele mellett szabad lábon van. Az ellopott póriratok a saját bűnpörre vonatkozó akták voltak. Skublics, mint az „Egyetértés” írja, néhány nap óta eltűnt a fővárosból s most mindenfelé nyomozzák.

— **A Miskolczi elpusztított fergetegről** meteorológiai szempontból érdekes közleményt ír a „Vasárnapi Ujság”-ban Hoitsy Pál. Az eféle őri-ás viharok, melyeket Hoitsy vihadoroknak nevez, az egyenlítő melletti vidékek szüleményei. Midőn a nap az illető vidékre nézve legmagasabb helyére hágott, s magáról a tetőpontról érszítja széjjel su-garai teljét, szélcsend mellett megtörténhetik, hogy a föld színével határos levegő-rétegeket nagyban megmelegíti s megritkítja, a nélkül, hogy ezek képesek lennének áttörni a rájuk nehezedő fel-sőbb rétegeken, mely esetben a hidegabb lég kicse-rélődése minden nehézség nélkül menne végbe. — Az alul összegyűlt ritkább és melegebb lég csak a jó alkalmat fogja lenni, s a legesekélyebb leh-ezodgásra áttörni nagy erőszakkal a reá nehe-zedő hidegbebb lég oszlopát s felfelé száll. He-lyére újabb lég tolul, még pedig annál nagyobb erőszakkal, minél nagyobb volt az alsó mele-gébb meg a felső hidegbebb légréteg között a feszültség. S ilyenkor bekövetkezik az, a mit példá-ul vizuál mindenki könnyen megfigyelhet, ha azt egy beléje mártott test segítségével hevesen meg-kavarja, s e testet hirtelen a vízből kirántja. A víz és lég hevesen rohan az elhagyott helyre minden oldalról s ép mivel minden oldalról, az egyik ol-dalról jövő sem érhet czélt, tehát kisebb nagyobb örvényben fog kavarogni a hely körül. A heves égaljvidékei ezáltal nagyszabású forgószekereknek leze-nek szülföldjévé, melyeknek kerülte oly nagy, hogy az egyes vidékeken, a hol áthaladnak, forgó szél jellegűket felismerni egyáltalában nem lehet. Ezek az ugynevezett cyklonesek. Centrumukban a le-vegő nevezetesen meg van ritkítva, s ennek kö-vetkeztében a körülötték levő tájakról rohamosan fog oda tödulni levegő, mire a vihador örvény alakjában tovább bömpölyög. Maga a centrum sok négyyszög mértföldnyi területet foglalhat el, s ott tökéletes szélszél uralodik, csak a nagyban leszálló légsúlymértő képezi a veszély központjá-nak külső jelét. A centrum fóká sőtét nehéz fel-legek tornyosulnak, úgy hogy sokszor elsőtétitik az egész tájakat: volt rá eset, hogy a centrum fölé összegyűlemlett felhőrétegek vastagsága 4 mértföldnyirek becsültek. Ezekből a nehéz sőtét felhőkől nem csöppekben, hanem szaka-dó ár alakjában hull a víz minden fogalmat meghaladó mennyiségben, mintha az ödönvíz korára akarná emlékeztetni a föld fiait. — E tüneményeket lehetett észlelni azon vihadornál is, mely hazánk fölött aug. 30—31-én elvonult.

A vihador Afrika fővénys pusztaságain keletke-zett, hol a mult hó utolsó napjában borzást volt a forrás. A középpontot eleinte Szicília tájé-kán vették észre, honnan az Anglia felé tartott. Az angol tengerészeti szolgálat már ekkor jelen-t, hogy a vihar cyclonikus természetű bir. — Magyarországon való kitörésének hevességét nö-velte az, hogy ugyanakkor egy más centrum kép-ződött az orosz síkságon, mely északra jővén bi-dég és száraz, amaz pedig langy meleg volt s te-le vízgőzzel. — Mindkét centrum Magyarorszá-gnak tartott s épen a Mátra fölött ért össze, a víz gőzzel telt felhő érintkezvén az északra jővő bi-dég széllel, hirtelen lehűlt s rőktön vízzé válto-zott. — A természet ilyes pusztító erejének az ember határt vetni képtelen, hanem kitérhet elő-le — Kitérhet marhájjával, jószágával s minden-nel, a mit könnyen mozdíthat helyéből. — A fő dolog az, hogy az egészről eleve tudomása legyen, hogy ily közelgő vész előre tudjon, ha nem is napokkal, de legalább órákkal előre. S ez a me-teorologia mai állása mellett semmi nehézséggel észekölve nincs. A világ művelt országaiban min-denütt találunk intézeteket, melyeknek feladata az idő, különösen pedig a viharok előrejelzésében áll: a francia vagy amerikai gazda a hivatalos idő-jóslatot nézi meg előbb, mintsem a másnapie me-zoi munkához kiadná rendeleteit, s Norvégia utol-só falujának halásza is megnézheti a faluházán, hogy a legközelebbi 24 óra alatt csolnakjával mi vár a habok között reá. Csak nálunk nem törté-nik ez ügyben semmi, nálunk, kik mezei gaz-daságunkkal, édes mindenünkkel legfőbb mértékben az idő szeszékszelyétől függünk. Csak minálunk nem akarják az egy fontosságát belátni, a hol az egy miskolczi eset által többet veszítettünk, mint a mennyibe az egész intézmény fenntartási évek hosz-sz során keresztül kerül.

— **A népgyűlés tárgyaiban** szomba-ton este Budapestben az Arany-Sasban szűkebb kö-rű értekezlet tartott. — Az értekezlet hosszabb vita után elvben kimondotta, hogy a népgyűlés megtartását szükségesnek tartja, s hogy annak főtárgyául a kormány keleti politikáját kívánja kitűztetni. A népgyűlés többi tárgyai, valamint összehívásának módzatai megállapításai tegnap este 7 órakor a Hungaria 5. sz. termében nagy értekezlet tartott.

— **Rablás.** Mult vasárnapon délutáni 2 óra-
kor Sopronmegyében az iváni vágás, mely az Ujkérrel Ivánba vezető út mellett jobbról-balról terül el, rablás színhelye volt. Két kőpházi és négy likvádi lakos ment a másnap vasárnap Rápoze-Szemerébe. Alig mentek a vágásban, egyszerre három fegyveres és elkendőzött egyen a sűrűből előugrott és az utasoktól pénzüket kérték. Mint-hogy egyik az utasok közül azt mondta, hogy háromtól csak nem ijedünk meg, a rablók el-sőtötték fegyverüket és háromat megsebesítettek, a másik három pedig elszaladt. A pénzt a meg-sebesültektől, mintegy 1800 forint, melyen ökröket akartak vásárolni, elvették és ismét eltűntek a sű-

rűben. A sebesültek nagy nehezen Ujkérre beván-szorogtak és onnét hazaszállították. Glódovátz János kőpházi sulyosan meg van sérülve. A rab-lókat még nem sikerült kézrekeríteni.

— **Váraljai Olga** kisasszony Bogdó Ala-jossal a párisi kiállításra utazott, hogy ott a ma-gyar népdalt képviselők. A művészpár a Folies Bergé-reben lépett föl s nagy tetszésben is része-sült, főleg Váraljai Olga kisasszony, kinek hang-ját oly idomíthatónak találják, hogy Reményi Ede lépéseket is szándékozott tenni a kisasszony hang-lalkozása időközben abba maradt; Bogdó szintén már haza érkezett és valahová vidékre szerződött, Váraljai Olga kisasszony azonban Párisban maradt és népdalaiban egyre gyönyörködnek a párisiak. A kisasszony jelenleg a francia főváros egyik leg-fényesebb mulató helyének a „L'Horloge”-nak szin-padján lép föl s dalaival nagy sikert arat. E he-lyen érdekesnek tartjuk fölemlíteni, hogy a „L'Horloge” tulajdonosa magyar ember, Stein, ki egyuttal a magyar liszt és sör egyik legbuzgóbb meghonosítója Párisban. A francia lapok nagyon dicsérik Stein ügyességét, ki az eddig elhagyott mulatóhelyet a leglátogatottabb szórakozó helyisé-gé tudta átalakítani.

— **A bród-szerajevói vasut.** Tegnap érkezett meg az első hajó, mely a bród-szerajevói vasut építéséhez szükséges anyagokat szállítja, Bródba. A vasuti sinek lerakása rögtön megke-zdött, s néhány nap múlva már osztrák gézko-csi fogja befutni a bosnyák földet. Az osztrák államvasut és a dunagőzhajózási társaság hajói oly gyorsan fogják szállítani az építéshez szükséges anyagot, hogy a szállítás már tíz nap alatt be lesz fejezve.

— **Tékozlás miatt.** A bécsi országos törvényszék Baltazzi Hektor ismert sportsman és nojét kültetés szőlésed uralodik, csak a nagyban leszálló légsúlymértő képezi a veszély központjá-nak külső jelét. A centrum fóká sőtét nehéz fel-legek tornyosulnak, úgy hogy sokszor elsőtétitik az egész tájakat: volt rá eset, hogy a centrum fölé összegyűlemlett felhőrétegek vastagsága 4 mértföldnyirek becsültek. Ezekből a nehéz sőtét felhőkől nem csöppekben, hanem szaka-dó ár alakjában hull a víz minden fogalmat meghaladó mennyiségben, mintha az ödönvíz korára akarná emlékeztetni a föld fiait. — E tüneményeket lehetett észlelni azon vihadornál is, mely hazánk fölött aug. 30—31-én elvonult.

— **Dr. Brehm** jeles természetűdóst és tróurkösünöknek legutóbbi vadászatain kísérőjét sulyos családi csapás érte. Neje, ki nyolcz nap előtt gyermeket szült, Berliebén járatanlanul szív-szélhűtésben meghalt. A művelt lelkű, közbecsü-lésnek örvendő nő férjének kísérője volt nubai utazásában, azonkívül munkatársa a „Thierleben” című műve megírásánál.

— **Hű feleség.** Az angol genie corps nem rég egyik derék tagját vesztette el Cameron tá-bornokban. A tábornok neje annyira szívére vet-te férje elhunytát, hogy nélküle ő sem akart to-vább élni. Londoni lapok jelentik, hogy az öz-vegy borotvával keresztálmetszette torkát és azon-al meghalt.

— **Renan,** a „Jézus élete” híres szerzője, az orientalista congressus lakomáján Florenzben igen emelkedett szellemű toaszót mondott a tu-dományokra. „Ha — ugymond — egyéb haszna nem is volna a tudományos congressusoknak, mint az, hogy a művelt világ jeleseit összehozza, azok egymással kezet szorítanak, már ez elég haszon. Korunkban az emberek nem egyesülhetnek más, mint tudományos alapon. A politika inkább szét-választ, mint egyesít. A vallás személyes ügy lett, mindenki a saját véleményét imádja, és kétlelem, hogy a vallás alapján létesüljön valaha a világ-béke. Egyedül a tudomány az, a mi igaz. Ez az alapja a kölcsönös egymást-megértésnek, ez az a tér, a hol mindnyájan működhetünk a szent mű-vőn, a béke művén.

— **Mehemed Aliról** a pasa egy meg-hitt embere, ki német orvos, utlag több érdekes részletet közöl. A német lapok — ugymond — a Mehemed Ali meggyilkoltatásáról szóló hirt az igaz rokonszeny kifejezéseivel tudatták és sajnál-koztak földjük halálán, ki a német névnek kül-földön jó hangzást szerzett. Különös, hogy Me-hemed Ali a török katonáknál nem mint német, hanem mint magyar szerepelt; katonái általá-ban Madjarnak vagy Madjar pasának ne-veztek. Ő maga, minőn a magyarok ellentétben a németekkel, a legnagyobb kedveltségnek örvén-denek a törököknél, nem igen igényezte német származásának köztdomásra hozatalával. Midőn a főnemlített orvos a pasát sajátosságos melléke-ne iránt megkérdezte, azt felelte Mehemed Ali, hogy a törökök általán-ban mindazokat, kik náluk szolgálatba lépnek vagy más módon segítségükre vannak, angoloknak vagy magyaroknak tartják. Az utolsó hadjáratban nem aratott ugyan oly di-csőséget, mint Oszman pasa, de azért kitűnő szol-gálatokat tett a második hazájának. Midőn főpa-rancsnokká kinevezetésekor a hadsereget a leg-nyomorultabb állapotban találta, s mindennek da-cára mégis utasítása volt az előnyomlásra, Me-hemed Ali minden Konstantinápolyból érkező ren-deletre azt felelte: „Nem lehet, nem szabad előre nyomulnom”. Ekkor visszabírták ugyan, de a szul-tán, kinek nyiltan és őszintén megmondta vona-kodásának okát, ezental annál jobban becsülte. A különben beszédes pasa multjáról és főleg hite változtatásáról nem igen szeretett beszélni. Egy levelező ez utóbbira nézve elég megdöglőtelanul kérdést intézett hozzá. A pasa láthatólag megér-tődvé így válaszolt: Hitet oly időben változtat-tam, midőn hitvallásról még egyáltalában nem gondolkoztam s oly helyzetben, mely kényszerített e lépésre. Az islam már akkor csodás varázst gya-korolt reám, s mostani vallásom drága és kedves nekem. Határozottan érzem, hogy jótékony hatás sal volt jellememre, s hogy nyugton élhetek, hal-hatok vele.

— **A „Jeremia Simonson”** amerikai shoner, 519 tonna tartalommal, Cremfords kapi-tány alatt, Philadelphiából 2669 hordó petroleumot hozott. Ma délben a trieszti kikötőben meg-yladt, „Pelagosa” kormánygőzöst és más gőz-söket gyorsan kiszállították a kikötőből. Erős bóra fújt, a tűz az egész hajóra kiterjedt, semmit sem lehetett megmenteni. Kísérletet tettek a hajó el-merítésére.

— **Ritka mérgezési eset** fordult elő nem rég egy külföldi nagy városban. Mint a bécsi orvosi hetilap írja, egy három éves gyermek szap-panbuborékot fújt egy előbb kimosott s már egy év óta nem használt pipaszárból. Egy óra múlva a gyermek rosszul lett! hányt s aztán álmos lett és igen halvány. Állapota másnap még rosszabbra fordult, úgy, hogy az orvosi segély alkalmazása mellett is a gyermek negyednapra meghalt. Halálának oka, mint később megállapították, a pipa-szárban rejlő nicotin-méreg volt, mely a dohány-ból rakodik le.

— **A „Kleopatra tüjté”** a napokban sza-badiják meg a körötte emelt állványoktól és hid-raulikus gépektől. — A talapat négy sarkát sphin-zekkel akarják díszíteni s többféle emlékirást be-levésni. A számos tárgy közül, melyet a talapat alá két nagy cserépdényben elhelyeznek, angol lapok a következőket nevezik meg, mint a melyek a jövő nemzedéknek fogalmat adni hivatvák a mai civilizációról: mostani mértékek és sulyok min-tái, az obelisznek egy kis bronz másolata, min-denféle angol pénznem, az obelisz hieroglifjeinek fordítása, egy Bradshaw, egy borotva, szivarok, pipák, tűk, szagos üvegek, gyermekjátékok, szop-tató üveg, London tervrajza, londoni lapok példá-nyai, tizenkét angol szépség arczképei, bibliák és szent Lukács evangéliumának harmadik fejezete 215 nyelven.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági mintakert Deésen.

Deés városa s a megyei gazdasági egylet által közösen felállítandó gazdasági mintakert ügyét e hó 16-án tárgyalta Deés város képviselő testü-le, s a megkötdendő szerződés főfeltételei a kö-vetkezőkben állítottak meg:

1. Deés város közönsége, s a szolnok-dobo-kamegyei gazdasági egylet szövetkeznek, Deésre egy központi gazdasági mintakertnek létrehoza-talára.

2. Ezen intézethez a tért a város közönsége adja, s a szükséges épületekhez a kő, porond, víz s tölgyfa anyagot, a többi anyagot s az építke-zést a gazdasági egylet fedezi.

3. Az intézetben a művelési ágazatokat a gazdasági egylet rendezi és az ilyenmő munkálatokat ez felügyeli, különben a munkálatok közvetlen vezetője a város által fizetett főkértész (gazda vagy vinczellér) kinek segítségére az egy-let egy legényt tart saját erején. A gazdasági egylet köteles a vagyont rendeltetéséhez képest hiven és észszerűen kezelni, s Deés város jogosítva van időnként a vagyon állapotáról s a számvitel hűségéről magának ismeretét szerezni.

4. A termékekből bi folyó jövedelem az in-tézet fejlesztésére s lehetőleg újabb gazdasági ága-zatoknak az intézet körébe felvételére fognak for-díttatni. Az ezután is mutakozó tisztajövedelem pedig a város és gazdasági egylet közt egyenlően lesz megosztandó.

5. A közösen felszerelt s beállított intézet Deés város tulajdona marad, megterhelve a gaz-dasági egylet haszonvételi jogával. Az egylet fel-oszlása esetén, a fekvőség minden rajta levő épí-ménynyel s a földtől el nem választott terménynyel a város tulajdonává válik, a város azonban azo-
kat a kitűzött célra használni köteles.

Ezen pontok értelmében megbízottat a ta-nács a gazdasági egylettel a szerződést megkötni.

Piaczok árai.

— **A n-enyedi piac** árai 1878. szpt. hó 12-ről. 1 hectoliter tisztabuza 5 frt 25 kr, rozs 3 frt 25 kr, törökbuza 6 frt — kr elegy-buza 4 frt 25 kr, zab 2 frt — kr, árpa — frt — kr, 100 kilogram széna kötve 2 frt 60 kr, kőtéslen 2 frt 60 kr, alomszalma — frt 50 kr zsupszalma — frt 60 kr, egy köbméter fa kemény 2 frt 35 kr, fagygyugyortya 68 kr, egy kilgr. mar-hahus 40 kr, konyhaliszt 15 kr, rizs 40 kr, egy liter gyöngykása 30 kr, borsó 15 kr, lenese 20 kr, paszuly 12 kr, köles 16 kr, pohánka — kr egy hectoliter burgonya 5 frt — kr.

— **Beszterczel** piaci árjegyzék 1878. szept. 10-ről: 1 hectoliter tisztabuza 5 frt — kr, elegybuza 4 frt — kr, rozs 4 frt — kr, zab 2 frt 50 kr, törökbuza 5 frt — kr, paszuly 10 kr, pityóka 2 frt — kr, 1 liter borsó 12 kr, kilogram marhahus 32 kr, 100 kgr. széna 2 frt 20 kr, 1 kalangya zsupszalma 1 frt 20 kr, alomszalma 1 frt 50 kr, egy köb méter kemény tü-zifa 3 frt — kr, rizs 34 kr, gyöngykása 32 kr, lenese 14 kr, köles 18 kr, kőso 9 kr, disznózsír — frt 90 kr, szinzsír 70 kr, bors 1 frt 04 kr, hagyma 6 kr, fokhagyma 12 kr.

A „KELET” magán táviratai.

Feladottak Budapestben szept. 24. 9 ó 30 p. d. e. Érkezett Kolozsvárra szept. 24. 10 ó 8 p. d. e.

A Kozara és Trozira hegység-beliek lefegyverzése teljesen sike-

rült, és a szerajevói hivatalos jelen-tések úgy tüntetik föl az állapotokat, hogy a fölkelés három hét alatt le-győzhetőnek látszik.

A senkoviczi diadal jelentékeny volt.

Franciaország, állítólag, elfo-gadta a protektorátust Tunis felett.

Az angol afganistani összeütkö-zés veszélyes mérveket ölt, úgy hogy Oroszországgal szakítás származhat belőle.

A szultán még mindig haboz a monarchiákkal kötendő konvenczió aláírása ügyében.

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” a „Pesti Napló” hírét, mint-ha Bismarck ellenzete volna Bosz-nia occupációját, ritka vakmerő ko-holmánynak nyilatkoztatja; sőt in-kább Németország monarchiának képviselőit a legszoros baráti kapeos követelményei szerint mindenben tá-mogatta a congressuson és azóta is.

Távirati tudósítás a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzé-teiről szept. 21.

Gabona	F a j	Ára 100 kg.	
		tól	ig
		frt/kr	frt/kr
Buza	bánsági tisza-vidéki pest-vidéki fehérmegyei bácskai	790 870 860 860	865 940 930 930
Rozs	magyar	580	6—
Árpa	takarmány malátá	570 660	610 825
Zab	magyar	570	6
Tangeri	bánsági másnemd	595 580	610 595
Repeze	káposzta bánsági	13 1/8 12—	13 3/8 13 1/8
Köles	magyar	—	—
Szokvány (Uszane)	buza	tavaszi szállítandó Szept.—Oktre szállítan.	525 520
	rozs	tavaszi szállítandó	—
	teng.	Májusra—junira szállit.	—
	repeze	káposzta Aug. Szept. szál.	13 7/8 12 3/4
szesz (ny.)	100 liter százalékként.	32	33

Érték- és váltófolyam.

1878. szeptember 23.

Magyar aranyjárdék	85.—
„ kincstári utalv.	1 kibocsát.
„	2 „
„ keleti-vasut elsőbőség 2	111.75.
„ keleti-vasut elsőbőség 2	73.75.
„ állami kötvény 1876 év	64.—
„ vasuti kölcsön	98.25.
„ földterhermentesítési kötvény	77.75.
temesi	75.—
erdélyi	73.—
horv. slavon	85.—
Magy. szőlődezmá váltóság	—
Osztr. egységes államadósság papírban	61.—
„ ezüstben	62.65.
„ aranyjárdék	71.45.
1860. államsorsjegy	112.—
Osztr. nemzeti bank részvény	794.
„ hitelrészvény	233.—
magyar. hitelbank	206.—
Erdész	100.15.
Cs. k. arany	5.85.
Napoleon'd'or	9.36 1/2.
Német birod. mark	57.65.
London	116.90.

Felelős szerke-ztő és kiadó-tulajdonos:
Bákécsy Károly.

Stein János

erdélyi muzeumeyleti könyvtár
ódonászatit rakatában
található némely jeles régibb művek.

(Megrendelések utánvét mellett vagy a pénz előle-ges beküldése mellett azonnal teljesíttetnek.)

Neueste Stimmen aus England über den jet-zigen Zustand der Zucht edler Pferde daselbst. Nebst 14 lithographirten-Original-Zeichnungen, ára 2 frt.

Hippodonomia, oder der wahre Bau, die Natur-gesetze und Einrichtung des Pferde-Fusses; und Podophthora, oder die durch angestellte Versuche erwiesene schädliche Behandlung der bisher gewöhnlichen Hufeisen, nebst Vorschlägen zu einer, durch vielfältige Erfahrungen bewährt gefunde-nen neuen Beschlages-Methode von Racy Clark. Mit 21 lithographirten Tafeln, ára 80 kr.

Dictionnaire D'hippiatrique et d'équitation par F. Cardini, ára 3 frt.

Urkunden und Aetenstücke zur Geschichte der Verhältnisse zwischen Österreich-Ungarn und der Pforte im XVI. und XVII. Jahrhunderte. (Gesandtschaft König Ferdinands I. an Sultan Suleiman I. 9 kötet 9 frt.

Des Herrn Johann Ehrenreich von Fichtel Bel-trag zur Mineralgeschichte von Sieben-bürgen Erster Theil, welcher die Nachricht von den Versteinerungen enthält: Zweiter Theil, welcher die Geschichte des Steinsalzes enthält 2 kötet ára 6 frt.

Ugyanott régibb vagy használt könyvek újaként becsérletnek, vagy kedvező feltételek mellett átvételnek

